

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška a soudců Mgr. Barbory Berkové (soudkyně zpravodajka) a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobkyně: **SIGMA PLAZA s. r. o.**, IČO: 07126131, sídlem Hvězdova 1716/2b, Praha 4, zast. JUDr. Alenou Bányaiovou, CSc., advokátkou sídlem Lazarská 13/8, Praha 2, proti žalovanému: **Úřad Městské části Praha 1**, sídlem Vodičkova 18, Praha 1, týkající se žaloby na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 11. 2019, č. j. 3 A 71/2019 - 225, o vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 8 As 349/2019,

t a k t o :

Soudce Nejvyššího správního soudu JUDr. Michal Mazanec **není vyloučen** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 8 As 349/2019.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozsudkem ze dne 22. 11. 2019, č. j. 3 A 71/2019 – 225 Městský soud v Praze zamítl žalobu, již se žalobkyně domáhala ochrany před nezákonným zásahem žalovaného. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně dne 16. 12. 2019 kasační stížnost, která byla rozvrhem práce Nejvyššího správního soudu přidělena osmému senátu ve složení JUDr. Michal Mazanec, JUDr. Petr Mikeš a JUDr. Milan Podhrázký. Soudcem zpravodajem byl určen JUDr. Michal Mazanec.

[2] JUDr. Mazanec po seznámení s obsahem spisu oznámil skutečnosti svědčící o jeho možné podjatosti podle § 8 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). V oznámení JUDr. Mazanec uvedl, že by mohl být dán důvod pochybovat o jeho nepodjatosti s ohledem na jeho vztah k zástupkyni žalobkyně. Popsal, že se s JUDr. Alenu Bányaiovou, CSc. dobře zná asi 20 let. Uvedl, že v letech 1998 – 2002 byli současně členy Legislativní rady vlády a v tomto smyslu měli blízký profesní vztah. Dále uvedl, že se s JUDr. Bányaiovou setkává společensky i v současnosti, byť spíše náhodně, protože se nezřídka potkávají na koncertech vážné hudby a operních představeních, ale i při jiných příležitostech pražského právníckého života. Vždy přitom nalézají zajímavá společná témata k rozhovoru a jejich vztah je osobní a přátelský, přičemž se takto zná i s jejím manželem (Mgr. F. B., současný předseda Ž. o. v P.).

[3] Věc byla předložena k rozhodnutí šestému senátu Nejvyššího správního soudu.

[4] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Podle odst. 3 téhož ustanovení soudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce, Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.

[5] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je příslušnost zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

[6] V soudní judikatuře se objevuje rozlišování mezi subjektivní a objektivní stránkou podjatosti. Subjektivní stránkou podjatosti se rozumí vnitřní psychický vztah soudce k věci, účastníkům či jejich zástupcům, jež může vyjádřit jen soudce sám. V posuzovaném případě JUDr. Mazanec svůj subjektivní postoj nesdělil. Neuvedl, zda se cítí být ve věci podjatým, resp. nevyjádřil obavu o svou schopnost rozhodnout ve věci nestranně, toliko poukázal na okolnosti, které by se z objektivního hlediska mohly jevit jako důvody pro jeho vyloučení.

[7] Absence vyjádření postoje samotného soudce, o jehož vyloučení jde, však nevede k nemožnosti o jeho vyloučení rozhodnout, neboť rozhodujícím je objektivní hledisko. Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, uvedl, že „*subjektivní hledisko účastníků řízení, případně soudců samotných, je podnětem pro rozhodování o eventuální podjatosti, avšak rozhodování o této otázce se musí dít výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že není přípustné vycházet pouze z pochybností o poměru soudců k projednávané věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, nýbrž i z hmotněprávního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedly. Jak již konstatoval Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94 (publ.: Sběrka nálezů a usnesení ÚS, sv. 6, č. 127), nejde pouze o hodnocení subjektivního pocitu soudce, zda se cítí nebo necítí být podjatý, anebo hodnocení osobního vztahu k účastníkům řízení, ale o objektivní úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být“.*

[8] Nejvyšší správní soud se tak zaměřil na posouzení toho, zda jsou objektivní důvody pochybovat o nepodjatosti JUDr. Mazance. S ohledem na jím popsání okolností vycházel z vlastní judikatury, a to usnesení ze dne 27. 8. 2013, č. j. Nao 41/2013 – 56, v němž Nejvyšší správní soud konstatoval: „*Každý soudce v průběhu své soudcovské kariéry navazuje na svých pracovištích, odborných konferencích a seminářích a při jiných příležitostech společenského života uvnitř soudcovského stavu standardní kolegiální a profesní vztahy a jen některé z nich se vyvinou ve vztahy osobní. Krom toho, hloubka těchto vztahů se v čase mění, některé se prohlubují, jiné – zejména po opuštění společného pracoviště – blednou. Každý soudce profesionál při rozhodování musí být schopen tyto standardní profesní a kolegiální vztahy odstínit, resp. jde o - zejména u soudců vyšších soudů, jež pravidelně přezkoumávají rozhodnutí svých kolegů na nižších stupních soudní soustavy – natolik běžný fenomén, že si soudci profesionálové jejich existenci při rozhodování ani nemusí uvědomovat.“*

[9] V usnesení ze dne 4. 5. 2017, č. j. Nao 150/2017 – 15, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Soudce je právní profesionál, jehož ústavní jakožto i mravní povinností je dbát o nezávislé a nestranné rozhodování. S výkonem funkce soudce je proto nerozlučně spjat požadavek na to, aby se soudce byl schopen oprostit od nepatřičných vnějších vlivů na jeho rozhodovací činnost. Méně intenzivní vlivy na svou rozhodovací činnost tak musí být soudce schopen odfiltrovat s ohledem na nároky své profese. Pokud tedy intenzita rušivých vlivů nedosáhne určité kritické úrovně, nemohou vzniknout legitimní pochybnosti o tom, že soudce není schopen dostát požadavkům na nezávislé a nestranné rozhodnutí, které jsou na něj kladeny a kterých si musí být vědom.“*

pokračování

[10] V posuzované věci se z objektivního hlediska jedná o méně intenzivní vliv, od něhož je soudce schopen se oprostit. Je zřejmé, že kontakt mezi JUDr. Mazancem a zástupkyní žalobkyně je dlouhodobý. Z jeho popisu však vyplývá, že v letech 1998 až 2002, tj. prakticky před dvaceti lety, se jednalo o vztah na profesní úrovni založený společným členstvím JUDr. Mazance a JUDr. Bányaiové v Legislativní radě vlády. Takový kontakt nelze hodnotit jinak než jako standardní profesionální známost mezi právníky, kterých lze za život navázat desítky. V současné době má pak kontakt JUDr. Mazance a zástupkyně žalobkyně spočívat v setkávání na koncertech a oficiálních příležitostech pražského právníckého života, při nichž JUDr. Mazanec s manželi Bányaiovými přátelsky pohovoří. Popsané setkávání a přátelské hovory na kulturních akcích a oficiálních právnických setkáních však nemohou pochybnost o nepodjatosti objektivně založit, jelikož se dle tvrzení JUDr. Mazance jedná o setkávání spíše náhodná, nikoli o plánovaná setkání blízkých přátel, kteří spolu významně tráví čas, navštěvují se, sdílí osobní životy apod. Dle popisu JUDr. Mazance se jedná o vztah spíše společenský než přátelský, který důvod podjatosti nezakládá. Pochybnosti, které by dle přesvědčení JUDr. Mazance mohly vyvstat o jeho nepodjatosti, nepramení z natolik závažných okolností, od kterých by soudce, vědom si svých ústavních povinností, nebyl schopen odhlédnout a rozhodovat zcela nestranně.

[11] JUDr. Mazanec proto není vyloučen z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 8 As 349/2019.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. ledna 2020

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu